

GENERELLE VILKÅR OG BETINGELSER

HYBEKO AS

INNLEDNINGEN

1. Disse generelle vilkårene skal gjelde når partene er enige skriftlig eller på annen måte om det. Eventuelle endringer av eller avvik fra disse må avtales skriftlig.

DEFINISJONER

2. I disse generelle vilkårene skal følgende begreper ha den betydningen som er tildelt dem nedenfor:

- "Kontrakt": avtalen / kjøpsordren skriftlig mellom partene om levering av produktet og alle vedlegg, inkludert tilbudet, avtalte endringer og tillegg skriftlig til de nevnte dokumentene;
- "grov uaktsomhet": en handling eller unnlattelse som innebærer enten manglende tilbørlig hensyn til alvorlige konsekvenser, som en samvittighetsfull avtalepart normalt ville forutse som sannsynlig å følge, eller en bevisst tilsidesettelse av følgene av en slik handling eller unnlattelse;
- "Skriftlig": kommunikasjon ved dokument signert av begge parter eller ved brev, faks, elektronisk post og på annen måte som er avtalt mellom partene;
- "Produktet": objektet/objektene som skal leveres i henhold til Kontrakten, inkludert programvare og dokumentasjon.

PRODUKTINFORMASJON

3. All informasjon og data som finnes i generell produktdokumentasjon og prislister skal være bindende bare i den grad de ved skriftlig henvisning er uttrykkelig inkludert i kontrakten.

TEGNINGER OG TEKNISK INFORMASJON

4. Alle tegninger og tekniske dokumenter knyttet til produktet eller dets fremstilling som er sendt av en part til den andre, før eller etter inngåelsen av kontrakten, skal forbli eiendommen til den innleverende parten.

Tegninger, tekniske dokumenter eller annen teknisk informasjon som en part mottar, skal ikke uten samtykke fra den annen part brukes til noe annet formål enn det de er gitt for. De kan ikke, uten samtykke fra den innleverende parten, ellers brukes eller kopieres, reproduseres, overføres eller kommuniseres til en tredjepart.

5. Leverandøren skal senest på leveringstidspunktet kostnadsfritt fremlegge opplysninger og tegninger som er nødvendige for at kjøper skal kunne installere, idriftsette og vedlikeholde produktet. Slike opplysninger og tegninger skal leveres i det antall eksemplarer som er avtalt eller minst ett eksemplar av hver. Leverandøren er ikke forpliktet til å fremskaffe produksjonstegninger for Produktet eller for reservedeler.

TESTER FOR GODKJENNING

6. Akseptansetester fastsatt i Avtalen skal, med mindre annet er avtalt, utføres på produksjonsstedet innenfor normal arbeidstid.

Dersom kontrakten ikke angir de tekniske kravene, skal prøvingene utføres i samsvar med alminnelig praksis i vedkommende bransje i produksjonslandet.

7. Leverandøren skal skriftlig underrette kjøper om akseptansetestene i tilstrekkelig tid til at kjøper kan være representert ved prøvene. Hvis kjøper ikke er representert, skal prøvningsrapportene sendes til kjøper og aksepteres som nøyaktig.

8. Dersom akseptansetestene viser at Produktet ikke er i samsvar med Avtalen, skal Leverandøren uten opphold rette opp eventuelle mangler for å sikre at Produktet er i samsvar med Avtalen. Nye tester skal da utføres på kjøpers anmodning, med mindre mangelen var ubetydelig.

9. Leverandøren skal bære alle kostnader for akseptansetester som utføres på produksjonsstedet. Kjøper skal imidlertid bære alle reise- og oppholdsutgifter for sine representanter i forbindelse med slike tester.

LEVERING. FORBIGÅELSE AV RISIKO

10. Enhver avtalt handelsperiode skal tolkes i samsvar med INCOTERMS® som gjaldt ved avtaleinngåelsen.

Hvis ingen handelsvilkår er spesifikt avtalt, skal leveransen være Frie Carrier (FCA) på stedet som er angitt av leverandøren.

Dersom det ikke er særskilt avtalt noen handelsperiode, skal leveransene til Kjøper i Norge være Ex Works (EXW).

Hvis leverandøren, på forespørsel fra kjøperen, forplikter seg til å sende produktet til bestemmelsesstedet, vil risikoen gå over senest når produktet overleveres til den første transportøren.

Delvis levering er ikke tillatt, med mindre annet er avtalt.

TID FOR LEVERING. FORSINKELSE

11. Hvis partene, i stedet for å spesifisere datoen for levering, har angitt en tidsperiode innen hvilken levering skal finne sted, skal denne perioden begynne å løpe så snart kontrakten er inngått og alle avtalte forutsetninger som skal oppfylles av kjøperen er oppfylt, for eksempel offisielle formaliteter, betalinger som forfaller ved opprettelsen av kontrakten og verdipapirer.

12. Dersom Leverandøren regner med at han ikke vil være i stand til å levere Produktet på leveringstidspunktet, skal han straks varsle

Kjøper av dette skriftlig, med angivelse av årsak og, om mulig, tidspunkt for levering kan forventes.

Dersom leverandøren unnlater å gi slikt varsel, har kjøper krav på erstatning for eventuelle merkostnader han pådrar seg og som han kunne ha unngått dersom han hadde mottatt slikt varsel.

13. Hvis forsinkelse i leveransen skyldes noen av omstendighetene nevnt i punkt 41, av en handling eller unnlatelse fra kjøperens side, inkludert suspensjon i henhold til punkt 21 og 44, eller andre omstendigheter som kan henføres til kjøperen, har leverandøren rett til å forlenge leveringstiden med en periode som er nødvendig under hensyn til alle omstendighetene i saken. Denne bestemmelsen gjelder uavhengig av om årsaken til forsinkelsen inntreffer før eller etter avtalt leveringstid.

14. Hvis produktet ikke leveres på leveringstidspunktet, har kjøper rett til konvensjonalbot fra den dato leveringens skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten skal betales med en sats på 0,5 prosent av kjøpesummen for hver påbegynte forsinkelsesmåned. Konvensjonalboten skal ikke overstige 7,5 prosent av kjøpesummen.

Hvis bare en del av produktet er forsinket, skal konvensjonalboten beregnes av den delen av kjøpesummen som kan henføres til den delen av produktet som ikke kan brukes som tiltenkt av partene.

Konvensjonalboten forfaller skriftlig etter kjøpers krav, men ikke før leveringens er gjennomført eller kontrakten heves etter punkt 15.

Kjøper taper sin rett til konvensjonalbot dersom han ikke har fremsatt skriftlig krav for slike skader innen seks måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

15. Dersom leveringsforsinkelsen er slik at kjøper har krav på maksimal konvensjonalbot etter punkt 14, og dersom produktet fortsatt ikke er levert, kan kjøper skriftlig kreve levering innen en endelig rimelig frist som ikke skal være kortere enn en uke.

Hvis leverandøren ikke leverer innen en slik sluttperiode, og dette ikke skyldes forhold som skyldes kjøperen, kan kjøper skriftlig varsle leverandøren heve kontrakten for den del av produktet som ikke kan brukes som forutsatt av partenes manglende levering som partene forutsetter.

Dersom kjøper sier opp kontrakten, har han krav på erstatning for det tap han lider som følge av leverandørens forsinkelse, herunder eventuelle følgeskader og indirekte tap. Den samlede erstatning, herunder konvensjonalbot som skal betales i henhold til punkt 14, skal ikke overstige 15 prosent av den del av kjøpesummen som kan henføres til den del av Produktet som avtalen heves for.

Kjøperen har også rett til å heve kontrakten ved skriftlig varsel til leverandøren, dersom det er klart ut fra omstendighetene at det vil oppstå en forsinkelse i leveransen som i henhold til punkt 14 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved heving av denne grunn har kjøper krav på maksimal konvensjonalbot og erstatning etter tredje ledd i dette punkt 15.

16. Konvensjonalbot i henhold til klausul 14 og heving av kontrakten med begrenset kompensasjon i henhold til klausul 15 skal

være de eneste beføyelser som er tilgjengelige for kjøperen i tilfelle forsinkelse fra leverandørens side. Alle andre krav mot Leverandøren basert på slik forsinkelse skal utelukkes, unntatt der Leverandøren har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

17. Hvis kjøperen forventer at han ikke vil være i stand til å akseptere levering av produktet på leveringstidspunktet, skal han omgående underrette leverandøren skriftlig om dette med angivelse av årsak og om mulig tidspunkt for når han vil være i stand til å akseptere leveringens.

Dersom kjøper unnlater å akseptere levering på leveringstidspunktet, skal han likevel betale den del av kjøpesummen som forfaller til forfall på leveringstidspunktet, som om levering hadde funnet sted på leveringstidspunktet. Leverandøren skal sørge for lagring av Produktet for Kjøpers regning og risiko. Leverandøren skal også, dersom kjøper krever det, forsikre produktet for kjøpers regning.

18. Med mindre kjøpers manglende aksept skyldes forhold som nevnt i punkt 41, kan leverandøren ved skriftlig varsel kreve at kjøper aksepterer levering innen en endelig rimelig frist.

Hvis kjøperen av en eller annen grunn som ikke kan tilskrives leverandøren, unnlater å akseptere levering innen denne fristen, kan leverandøren ved skriftlig varsel si opp kontrakten helt eller delvis. Leverandøren har da krav på erstatning for det tap han lider på grunn av kjøpers mislighold, herunder eventuelt følge- og indirekte tap. Kompensasjonen skal ikke overstige den del av kjøpesummen som kan henføres til den del av Produktet som Avtalen heves for.

BETALING

19. Betaling skal skje innen 15 dager etter fakturadato.

20. Uansett hvilket betalingsmiddel som benyttes, skal betaling ikke anses å ha blitt utført før Leverandørens konto er ugjenkallelig kreditert for det skyldige beløpet.

21. Dersom kjøper ikke betaler innen fastsatt dato, har leverandøren rett til renter fra den dagen betalingen forfalt og til erstatning for inndrivelseskostnader. Rentesatsen skal være som avtalt mellom partene eller ellers 8 prosentpoeng over renten for Den europeiske sentralbankens viktigste refinansieringsfasilitet. Erstatningen for inndrivelseskostnader skal være 1 prosent av det beløp som forfaller forsinkelsesrenter.

Ved forsinket betaling og dersom kjøper unnlater å stille avtalt sikkerhet innen fastsatt dato, kan leverandøren, etter å ha varslet kjøper skriftlig, utsette sin oppfyllelse av kontrakten inntil han mottar betaling eller eventuelt til kjøper stiller avtalt sikkerhet.

Hvis kjøperen ikke har betalt det forfalte beløpet innen tre måneder, har leverandøren rett til å heve kontrakten ved skriftlig varsel til kjøperen og, i tillegg til renter og kompensasjon for inndrivelseskostnader i henhold til dette punktet, kreve erstatning for tapet han påføres. Slik kompensasjon skal ikke overstige den avtalte kjøpesummen.

OPPBEVARING AV TITTEL

22. Produktet skal forbli Leverandørens eiendom til det er betalt i sin helhet i den utstrekning slik eiendomsrett er gyldig i henhold til relevant lov.

Kjøper skal på forespørsel fra Leverandøren bistå ham med å treffe de tiltak som er nødvendige for å beskytte Leverandørens eiendomsrett til Produktet.

Eiendomsretten skal ikke påvirke risikoovergangen i henhold til punkt 10.

ANSVAR FOR MANGLER

23. I henhold til bestemmelsene i punktene 24-39 skal Leverandøren utbedre enhver feil eller avvik (heretter kalt defekt(er)) som skyldes feil konstruksjon, materialer eller utførelse.

24. Leverandøren er ikke ansvarlig for mangler som oppstår som følge av materialer som er levert eller et design fastsatt eller spesifisert av kjøper eller noen som opptrer på vegne av kjøper.

25. Leverandøren er kun ansvarlig for mangler som oppstår under driftsbetingelsene fastsatt i Kontrakten og under riktig bruk av Produktet.

26. Leverandøren er ikke ansvarlig for mangler som skyldes omstendigheter som oppstår etter at risikoen er gått over på kjøper, f.eks. mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold, feilaktig installasjon eller feilaktig reparasjon fra kjøpers side, eller endringer utført uten leverandørens skriftlige samtykke. Leverandøren er verken ansvarlig for normal slitasje eller forringelse.

27. Leverandørens ansvar er begrenset til mangler som viser seg innen ett år fra levering. Hvis bruken av produktet overstiger det som er avtalt, skal denne perioden reduseres forholdsmessig.

28. Når en defekt i en del av Produktet er utbedret, er Leverandøren ansvarlig for mangler ved den reparerte eller erstattede delen under de samme vilkår og betingelser som de som gjelder for det opprinnelige Produktet i en periode på ett år. For de resterende delene av produktet skal perioden nevnt i klausul 27 forlenges bare med en periode som tilsvarer perioden da og i den grad produktet ikke kunne brukes som følge av mangelen.

Leverandøren er ikke ansvarlig for arbeids- eller servicekostnader dersom reservedeler må byttes ut etter perioden nevnt i punkt 27.

29. Kjøper skal uten ugrunnet opphold skriftlig underrette leverandøren om enhver mangel som oppstår. Slikt varsel skal ikke under noen omstendigheter gis senere enn to uker etter utløpet av perioden gitt i klausul 27 eller forlenget periode(r) i henhold til klausul 28, der det er aktuelt.

Varselet skal inneholde en beskrivelse av mangelen.

Dersom kjøper ikke skriftlig underretter leverandøren om en mangel innen fristene i første ledd i dette punktet, mister han retten til å få mangelen utbedret.

Dersom mangelen er slik at den kan medføre skade, skal kjøper straks informere leverandøren skriftlig. Kjøper bærer risikoen for skade på produktet som følge av at han unnlater å varsle om dette. Kjøper skal treffe rimelige tiltak for å minimere skade og skal i den forbindelse rette seg etter leverandørens anvisninger.

30. Ved mottak av varsel etter punkt 29 skal Leverandøren for egen regning utbedre mangelen uten ugrunnet opphold, som angitt i punkt 23-39. Tidspunktet for utbedringsarbeid skal velges for ikke å forstyrre kjøpers virksomhet unødig.

Reparasjon skal utføres på stedet der Produktet befinner seg, med mindre Leverandøren anser det mer hensiktsmessig at Produktet sendes til ham eller en destinasjon angitt av ham.

Hvis feilen kan utbedres ved utskifting eller reparasjon av en defekt del, og hvis demontering og reinstallasjon av delen ikke krever spesiell kunnskap, kan leverandøren kreve at den defekte delen sendes til ham eller en destinasjon angitt av ham. I så fall skal leverandøren ha oppfylt sine forpliktelser med hensyn til mangelen når han leverer en behørig reparert del eller en del til erstatning til kjøper.

31. Kjøper skal for egen regning sørge for tilgang til Produktet og sørge for inngrep i annet utstyr enn Produktet, i den utstrekning dette er nødvendig for å utbedre mangelen.

32. Med mindre annet er avtalt, skal nødvendig transport av Produktet eller deler av det til og fra Leverandøren i forbindelse med utbedring av mangler som Leverandøren er ansvarlig for, være for Leverandørens regning og risiko. Kjøper skal følge leverandørens anvisninger vedrørende slik transport.

33. Med mindre annet er avtalt, skal kjøper bære eventuelle tilleggskostnader som leverandøren pådrar seg for å utbedre mangelen forårsaket av at produktet befinner seg på et annet sted enn bestemmelsesstedet oppgitt ved avtaleinngåelsen for leverandørens levering til kjøperen eller - hvis ingen bestemmelsessted er oppgitt - leveringsstedet.

34. Defekte deler som er skiftet ut skal stilles til rådighet for Leverandøren.

35. Dersom kjøper har gitt varsel som nevnt i punkt 29 og det ikke foreligger mangler som leverandøren er ansvarlig for, har leverandøren krav på erstatning for de kostnader han pådrar seg som følge av varselet.

36. Dersom leverandøren ikke oppfyller sine forpliktelser etter punkt 30, kan kjøper skriftlig gi skriftlig varsel en endelig rimelig frist for oppfyllelse av leverandørens forpliktelser, som ikke skal være kortere enn en uke.

Dersom leverandøren ikke oppfyller sine forpliktelser innen denne fristen, kan kjøper selv påta seg eller benytte tredjemann til å utføre nødvendige reparasjonsarbeider for leverandørens regning og risiko.

Når vellykket reparasjonsarbeid er utført av kjøperen eller en tredjepart, skal leverandørens refusjon av rimelige kostnader som kjøperen har pådratt seg, være fullt oppgjør for leverandørens forpliktelser for nevnte mangel.

37. Når produktet ikke har blitt reparert, som fastsatt i klausul 36,

a) kjøperen har rett til en reduksjon av kjøpesummen i forhold til produktets reduserte verdi, forutsatt at reduksjonen ikke under noen omstendigheter skal overstige 15 prosent av kjøpesummen, eller

b) der mangelen er så stor at den vesentlig fratår kjøperen fordelene av kontrakten med hensyn til produktet eller en vesentlig del av det, kan kjøperen si opp kontrakten ved skriftlig varsel til leverandøren for den del av produktet som ikke kan brukes som forutsatt av partene. Kjøper har da krav på erstatning for tap, omkostninger og skader inntil høyst 15 prosent av den del av kjøpesummen som kan henføres til den del av Produktet som avtalen heves for.

38. Uavhengig av bestemmelsene i klausulene 23-37 er Leverandøren ikke ansvarlig for mangler i noen del av Produktet i mer enn ett år fra utløpet av ansvarsperioden nevnt i punkt 27 eller fra utløpet av en annen ansvarsperiode som er avtalt mellom partene.

39. Med unntak av det som er angitt i punktene 23-38, er Leverandøren ikke ansvarlig for mangler. Dette gjelder det tap mangelen måtte medføre, herunder produksjonstap, tapt fortjeneste og annet indirekte tap. Denne begrensningen av Leverandørens ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

FORDELING AV ANSVAR FOR SKADE FORÅRSAKET AV PRODUKTET

40. Leverandøren er ikke ansvarlig for skade på eiendom forårsaket av produktet etter at det er levert og mens det er i kjøpers besittelse. Leverandøren er heller ikke ansvarlig for skade på produkter produsert av kjøper eller på produkter som kjøpers produkter er en del av.

Hvis leverandøren pådrar seg ansvar overfor tredjepart for slik skade på eiendom som beskrevet i foregående avsnitt, skal kjøperen skadesløsholde, forsvare og holde leverandøren skadesløs.

Dersom et erstatningskrav som beskrevet i denne klausul fremmes av en tredjepart mot en av partene, skal sistnevnte part omgående skriftlig underrette den annen part om dette.

Leverandøren og kjøperen er gjensidig forpliktet til å la seg innkalle til retten eller voldgiftsretten for å behandle erstatningskrav mot en av dem på grunnlag av skade som angivelig er forårsaket av produktet. Ansvar mellom leverandøren og kjøperen skal imidlertid gjøres opp i henhold til punkt 46.

Begrensningen av Leverandørens ansvar i første ledd i dette punkt gjelder ikke der Leverandøren har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

FORCE MAJEURE

41. Hver av partene skal ha rett til å suspendere oppfyllelsen av sine forpliktelser i henhold til kontrakten i den utstrekning slik oppfyllelse hindres eller gjøres urimelig tyngende av force majeure, noe som betyr en av følgende omstendigheter: arbeidskonflikter og andre omstendigheter utenfor partenes kontroll

som brann, krig, omfattende militær mobilisering, opprør, rekvisisjon, beslagleggelse, embargo, restriksjoner i bruk av makt, valuta- og eksportrestriksjoner, epidemier, naturkatastrofer, ekstreme naturhendelser, terrorhandlinger og mangler eller forsinkelser i leveranser fra underleverandører forårsaket av slike omstendigheter som nevnt i denne paragrafen.

En omstendighet nevnt i denne klausulen, enten den inntreffer før eller etter inngåelsen av kontrakten, skal gi rett til suspensjon bare dersom dens innvirkning på kontraktens oppfyllelse ikke kunne forutses på tidspunktet for inngåelsen av kontrakten.

42. Den part som hevder å være berørt av force majeure, skal uten opphold underrette den annen part skriftlig om inngrepet og om opphør av slike forhold. Dersom en part unnlater å gi slikt varsel, har den annen part krav på erstatning for eventuelle merkostnader han pådrar seg og som han kunne ha unngått dersom han hadde mottatt slikt varsel.

Dersom force majeure hindrer kjøper i å oppfylle sine forpliktelser, skal han kompensere leverandøren for utgifter som påløper i forbindelse med sikring og beskyttelse av produktet.

43. Uansett hva som ellers kan følge av disse generelle vilkårene, skal hver av partene ha rett til å si opp kontrakten ved skriftlig varsel til den andre parten hvis utførelsen av kontrakten er suspendert i henhold til klausul 41 i mer enn seks måneder.

FORVENTET MANGLENDE YTELSE

44. Uavhengig av andre bestemmelser i disse generelle vilkårene om suspensjon, skal hver part ha rett til å suspendere utførelsen av sine forpliktelser i henhold til kontrakten, der det er klart fra omstendighetene at den andre parten ikke kommer til å utføre sine forpliktelser. En part som suspenderer sin oppfyllelse av kontrakten, skal omgående underrette den andre parten om dette skriftlig.

FØLGETAP

45. Med mindre annet er angitt i disse generelle vilkårene, skal det ikke være noe ansvar for noen av partene overfor den andre parten for tap av produksjon, tap av fortjeneste, tap av bruk, tap av kontrakter eller for andre følgeskader eller indirekte tap overhodet.

TVISTER OG GJELDENE LOV

46. Alle tvister som oppstår som følge av eller i forbindelse med Kontrakten skal være underlagt den alminnelige domstolars eksklusive jurisdiksjon, med Nedre Telemark tingrett som avtalt verneeting.

47. Kontrakten skal reguleres av norsk lov.